

СИЛАБУС КУРСУ

«ОСНОВИ ОПЕРАТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ»

2022/2023 н. р.

Ступінь вищої освіти - **бакалавр**

Освітньо-професійна програма: «Журналістика»

Галузь знань: **06 "Журналістика"**

Спеціальність: **061 Журналістика**

Компонент освітньої програми – вибіркова
дисципліна

Рік підготовки – 3(1) рік, семестр – 6(2)

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Дні занять: згідно з розкладом.

Консультації: згідно з розкладом.

Керівник курсу — **Вишневська Галина Богданівна**, викладач, голова ЦК журналістики, кандидат філологічних наук.

Контактна інформація – vyshnevskagalina@gmail.com

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «**Основи операторської майстерності**» спрямований на оволодіння студентами професійними навичками майстерності оператора (творчими, виробничими, технологічними принципами професії). Курс дозволяє опанувати такі фахові дисципліни: «Телевізійна журналістика», «Репортерська праця», «Журналістські розслідування» та ін.

Метою навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних працювати на всіх напрямках телебачення – художньому, документальному, науково-пізнавальному, вести педагогічну і наукову діяльність в цій галузі. Навчити студентів формуванню зорових образів для аудіовізуального мистецтва, оволодіти засобами художнього вираження і методами втілення літературної першооснови - сценарію – до аудіовізуального твору; опанування теоретичних знань і навичок практичної роботи теле-, кінооператора, теоретичними знаннями і навичками практичної роботи теле-, кінооператора як одного з творців фільму. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи операторської майстерності» є мистецтво і техніка художніх телезніманих.

Основними завданнями дисципліни є ознайомлення студентів із тенденціями застосування сучасної техніки, яка використовується в телебаченні, комп'ютерної графіки, її технологічні особливості і художні можливості; матеріали і процеси оформлення зображення на кіноплівці чи іншому носії зображення; розробляти операторську експлікацію (творчий задум операторського вирішення майбутнього фільму: світлові і колірні рішення павільйонних і натурних кадрів, прийоми і знімальні ресурси, за допомогою яких оператор збирається вирішувати окремі епізоди і кадри фільму, список натурних місць і інтер'єрів, опис знімальної техніки і матеріалів, необхідних для зйомки) на основі режисерського постановочного сценарію і зображально-декораційного оформлення фільму.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
24/18	Змістовий модуль І. Основи професії оператора		
4/2	Тема 1. Основи операторського мистецтва. Історія і становлення.	Знати важливість вивчення курсу «Основи операторської майстерності», ключові поняття з та вимоги, історію професії оператора.	Питання, тести
4/2	Тема 2. Виробничі й творчі обов'язки оператора.	Знати виробничі й творчі обов'язки оператора.	Питання, практичні завдання
4/2	Тема 3. Виробничі обов'язки основного складу операторської групи.	Знати основні аспекти професійної діяльності операторської групи на телебаченні.	Захист міні-проектів, питання
2/4	Тема 4. Основи операторської техніки і технології.	Освоїти операторської техніки для роботи в ЗМІ.	Практичне завдання
2/4	Тема 5. Композиція кадру.	Знати особливості тексту в аудіовізуальних ЗМІ.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 6. Натурна зйомка.	Знати особливості натурної зйомки, виробити навички для знімань телевізійних включень і стендапів.	Практичні завдання
4/2	Тема 7. Творчо-виробнича підготовка постановки і знімань.	Знати творчо-виробничі способи підготовки постановки та знімань.	Практичне завдання, модульний контроль
22/18	Змістовий модуль 2. Специфіка роботи в кадрі		
10/6	Тема 8. Знімально-постановочна робота над павільйонними об'єктами.	Знати специфіку знімально-постановочної роботи над павільйонними об'єктами для знімання телевізійних програм різних форматів і жанрів.	Питання, практичні завдання
10/6	Тема 9. Знімально-постановочна робота над інтер'єрними об'єктами.	Знати специфіку знімально-постановочної роботи над інтер'єрними об'єктами для знімання телевізійних програм різних форматів і жанрів.	Питання, практичні завдання
6/6	Тема 10. Знімально-постановочна робота над натурними об'єктами.	Знати специфіку знімально-постановочної роботи над натурними об'єктами для знімання телевізійних програм різних форматів і жанрів.	Питання, практичні завдання, модульний контроль

10/40	Змістовий модуль 3. Кінокадр як основна документального екранного твору		
4/6	Тема 11. Технологія знімального процесу	Знати особливості технології знімального процесу	Реферати-повідомлення, практичні завдання
4/6	Тема 12. Робота оператора-документаліста з оптикою.	Знати особливості роботи оператора-документаліста з оптикою.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 13. Робота оператора-документаліста зі світлом.	Знати особливості роботи оператора-документаліста зі світлом.	Міні-проекти, питання
4/2	Тема 14. Реальний світ і його екранна модель.	Знати шляхи адаптації образу для конкретної аудиторії.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 15. Подієва зйомка.	Знати основні компоненти подієвої зйомки.	Питання, практичні завдання
2/-	Тема 16. Зйомка синхронних матеріалів.	Знати основні компоненти зйомки синхронних матеріалів.	Питання, практичні завдання, модульний контроль

Заочна форма навчання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/32	Змістовий модуль I. Основи професії оператора		
2/6	Тема 1. Основи операторського мистецтва. Історія і становлення.	Знати важливість вивчення курсу «Основи операторської майстерності», ключові поняття з та вимоги, історію професії оператора.	Питання, тести
-/4	Тема 2. Виробничі й творчі обов'язки оператора.	Знати виробничі й творчі обов'язки оператора.	Питання, практичні завдання
-/4	Тема 3. Виробничі обов'язки основного складу операторської групи.	Знати основні аспекти професійної діяльності операторської групи на телебаченні.	Захист міні-проектів, питання
2/4	Тема 4. Основи операторської техніки і технології.	Освоїти операторської техніки для роботи в ЗМІ.	Практичне завдання
-/4	Тема 5. Композиція кадру.	Знати особливості тексту в аудіовізуальних ЗМІ.	Питання, практичні завдання
-/4	Тема 6. Натурна зйомка.	Знати особливості натурної зйомки, виробити навички для знімань	Практичні завдання

		телевізійних включень і стендапів.	
-/6	Тема 7. Творчо-виробнича підготовка постановки і знімальних.	Знати творчо-виробничі способи підготовки постановки та знімальних.	Практичне завдання, модульний контроль
6/32	Змістовий модуль 2. Специфіка роботи в кадрі		
2/10	Тема 8. Знімально-постановочна робота над павільйонними об'єктами.	Знати специфіку знімально-постановочної роботи над павільйонними об'єктами для знімання телевізійних програм різних форматів і жанрів.	Питання, практичні завдання
2/10	Тема 9. Знімально-постановочна робота над інтер'єрними об'єктами.	Знати специфіку знімально-постановочної роботи над інтер'єрними об'єктами для знімання телевізійних програм різних форматів і жанрів.	Питання, практичні завдання
2/12	Тема 10. Знімально-постановочна робота над натурними об'єктами.	Знати специфіку знімально-постановочної роботи над натурними об'єктами для знімання телевізійних програм різних форматів і жанрів.	Питання, практичні завдання, модульний контроль
6/40	Змістовий модуль 3. Кінокадр як основна документального екранного твору		
2/8	Тема 11. Технологія знімального процесу	Знати особливості технології знімального процесу	Реферати-повідомлення, практичні завдання
-/8	Тема 12. Робота оператора-документаліста з оптикою.	Знати особливості роботи оператора-документаліста з оптикою.	Питання, практичні завдання
2/8	Тема 13. Робота оператора-документаліста зі світлом.	Знати особливості роботи оператора-документаліста зі світлом.	Міні-проекти, питання
2/8	Тема 14. Реальний світ і його екранна модель.	Знати шляхи адаптації образу для конкретної аудиторії.	Питання, практичні завдання
-/4	Тема 15. Подієва зйомка.	Знати основні компоненти подієвої зйомки.	Питання, практичні завдання
-/4	Тема 16. Зйомка синхронних матеріалів.	Знати основні компоненти зйомки синхронних матеріалів.	Питання, практичні завдання, модульний контроль

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, ситуативні кейси, виконання практичних завдань.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом виконання практичних завдань.

В процесі практичного заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, публічно виступати, володіти і правильно застосовувати знання для виконання практичних завдань.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками застосування методів журналістики у сфері засобів масової інформації.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти**.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- презентація-виступ перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;
- кейс-метод - аналіз конкретних ситуацій, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контр.)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах (VII сем.):

$$O = 80 \cdot 0,7 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм **академічної доброчесності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому фаховому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Списування під час контрольних заходів та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**. Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти**.

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Бабчук Е. А. Прямий ефір: з чого все починалось / Е. А. Бабчук // Журналіст України. – К., 2001. – №5. – С.27-30.
2. Безручко О. В. Майстерність телевізійного ведучого як навчальна дисципліна та методика її викладання : навч. посіб. / О. В. Безручко, Г. О. Десятник, М. С. Іщенко, С. М. Полешко, С. Г. Порожна; Київ. міжнар. ун-т. - Київ : КиМУ, 2015. – 431 с. Волкотруб Г. Й. Стилїстика ділової мови. К. : МАУП, 2002. 208 с/
3. Бугрим В. В. Телебачення прямого ефіру: навч. посіб. / В. Бугрим, І. Мащенко. – К.: Либідь, 1991. – С. 46 – 53.
4. Букало В. Де бути телецентру? / В. Букало // Хвиля. – 1991. - №246. – С. 21 – 28.
5. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики / За загал. ред.. В. Ф. Іванова та А. Коль. К.: Академія Української преси, 2005. – 229 с/
6. **Здорова В. Теорія і методика журналістської творчості. Львів : ПАІС, 2008. 268 с.**
7. Кукуруза Н. В. Майстерність ведучого: навч. посіб. / Н. В. Кукуруза. – Івано-Франківськ, 2010. – 176 с.
8. Кияшко Ю. П. Режисерський сценарій як план втілення авторського задуму в телевізійній програмі / Ю. П. Кияшко // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». - №968. – Харків, 2011. – С. 59 – 63.
9. Кошак К. О. Українські телепрограми для дітей та юнацтва: концептуальні засади: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук.: спец. 10 01 08 «Журналістика» / К. О. Кошак. – К., 2007. – 20 с. 86.
10. Кривошея Г. П. Журналістика: методичні аспекти літературної праці / Г. П. Кривошея. – К.: КМУ, 2003. – 302 с.
11. Мащенко І. Г. Енциклопедія електронних мас-медіа: у 2 т. / І. Г. Мащенко. – Запоріжжя: Дике Поле, 2006. – Том перший: Всесвітній відеоаудіолітопис: дати, події, факти, деталі, коментарі, персоналії. – 384 с.
12. Мащенко І. Г. Міфи і реалії телерадіоефіру / І.Г. Мащенко. – К.: Агенство ТРК, 2001. – 288 с.
13. Мелещенко О. Комп'ютерні і телекомунікаційні технології як гарант інтеграції журналістики України в світовий інформаційний простір / О. Мелещенко. – К.: Ін-т журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998. – 200 с.
14. Мелкулова Т. Виразальні можливості риторичних запитань у писемному інформаційному мовленні / Т. В. Мелкулова // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. – 2009. – Вип. 3. – С. 107 – 112.
15. Михайлин І. Г. Журналістика як всесвіт: Вибрані медіа дослідження. – Х.: Прапор, 2008. – 512 с.
16. Михайлин І. Л. Основи журналістики / І.Л. Михайлин. – К.: ЦУЛ, 2011. – 496 с.

17. Михайличенко Н. Естетизація мовлення та її реалізація в медійному контексті. Телерадіожурналістика. 2014. Випуск 13. С. 111 – 117.

!!! Навчальні посібники, виділені кольором, наявні у бібліотеці коледжу

Інформаційні ресурси

Назва ресурсу або організації	Електронна адреса
Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Харківська державна наукова бібліотека	http://korolenko.kharkov.com/
Національна парламентська бібліотека України	http://www.nplu.kiev.ua/
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua/
Галицький фаховий коледж імені В. Чорновола	http://moodle.gi.edu.ua/
Архів рідкісних видань « eScriptorium »	http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/3140
Найсучасніші можливості для редагування відео	https://www.adobe.com/ua/products/premiere.html?promoid=PQ7SQBYQ&mv=other

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	1 тижд.	2 тижд.	3 тижд.	4 тижд.	5 тижд.	6 тижд.	7 тижд.	8 тижд.	9 тижд.	10 тижд.	11 тижд.	12 тижд.	13 тижд.	14 тижд.	15 тижд.	16 тижд.
Лекції	Л1	Л2	Л3	Л4	Л5, Л6	Л7	Л7	Л8	Л8	Л9	Л9	Л10	Л11	Л12	Л13	Л14
Семінарські	С1	С2	С3	С4		С5	С6	С6	С7	С7	С8	С9	С10	С11	С12	С13
Контроль знань	ПО	ПО	ПО	ПО		МК1	ПО	ПО	ПО	ПО	МК2	ПО	ПО	ІНД3	ПО	МК3

Л1 – лекційне заняття по темі 1

С1 – семінарське заняття по темі 1

ПО – поточне опитування

МК 1– модульний контроль

ІНД3 – індивідуальне навчально-дослідне завдання